ת"ל והזיר והביא אע"פ שלא הביא הזיר רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר והזיר והביא [ט]אימתי הזיר בזמן שהביא מאן תנא להא [ט]דת"ר [א]אשה שנדרה בנזיר ונטמאה ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף אמר רב חסדא ר' ישמעאל היא מאי קסבר אי קסבר [ב]בעל מיעקר עקר חטאת העוף נמי לא לייתי אי קסבר בעל מיגז גייז עולת העוף נמי לייתי לעולם קסבר בעל מיעקר עקר ור' ישמעאל סבר לה כר' אלעזר הקפר [ג]דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר מה ת"ל [1]וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין וק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה והא בנזיר טמא כתיב ואנן אפילו נזיר טהור קאמרינן קסבר ר' אלעזר הקפר נזיר טהור נמי חוטא הוא והיינו טעמא דכתיב בנזיר טמא הואיל ושגה בחטא: יצא ונכנס עולין לו מן המנין: קתני עולין לו מן המנין משום דיצא חל עליה נזירות אמר שמואל [2]כגון שיצא והזה ושגה וטבל אלא נכנס הוא דעולין לו מן המנין לא נכנס אין עולין לו מן המנין לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא יצא אלא אפילו נכנס עולין לו מן המנין אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב [ד]מ"ט לא מפרשת לן כהלין מילי אמר להון אמינא דלמא לא צריכיתו: ר"א אומר לא בו ביום שנאמר [2]והימים הראשונים יפלו עד שיהיו ימים ראשונים: אמר עולא לא אמר רבי אליעזר אלא בטמא שנזר אבל בנזיר טהור שנטמא אפילו יום אחד סותר אמר

ו"ל משום דרבי לא מלכר במילתיה ב] כ"מ[1] דבהכאת קרבן הכתוב מדבר משמע דלא קפיד עליה אלא איום שמיני ולמעוטי שביעי דבר פלוגתי' אבל הני תנאי מפרשי דמיחל נזירות תלוי בקרבנות עצמו למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה: **ת"ל** והזיר **והביא אשמו אע"פ שלא הביא אשמו והזיר.** פירוש חייל עליה נזירות עהרה דבהכי מיסתעי קרא ומ"מ אם כן לרבנן הכוא למה לי מיפוק ליה מוהזיר בריש והדר והביא ג] ו"ל מ' לאו הכוא הוה דרשינן [והזיר][2] לרבות אע"פ שלא הביא עולתו ועולם אשם מעכב כתב רחמנא הכוא ומגלי דאית לן למדרש והזיר אע"פ שלא הביא ומ"ש לריכי למיכתב תרתי: **ונטמאה.** והפריסה שתי תורים אחד לעולה ואחד לחטאת ואשם בהמה להביא קרבנות נזיר טמא ואח"כ היפר לה בעלה ומצא שהגדל נעקר למפרע וכאילו לא היתה נזירה כלל מביאה חטאת העוף [ואינה מביאה] עולת העוף כדמפרש ואזיל: **אמר** רב חסדא ר' ישמעאל היא. דמרבה לעיל מהכוא אע"פ שלא הביא עולתו אלמא עולת נזיר לאו דורון הוא וכפרה תלויה בה דאי כרבנן דאמרי לעיל עולה דורון הוא אמאי לא תביא עולת העוף אע"פ דהפר לה בעלה ואינה נזירה אין כאן חולין דכל איתא [ד]מאי לאיתויי מייתי[3] דורון [אלא] ודאי רבי ישמעאל היא דסבירא ליה עולה דנזיר לאו דורון הוא ואם תאמר כ"ש דחטאת נמי לאו דורון הוא והיכי מייתי חטאת כי הפר לה ואין כאן נזירות למפרע וי"ל משום דנסמוך מוקמינן לה כר"א הקפר דלריכה כפרה על שהפריסה עצמה מן היין ואע"ג שהפר לה הילכך חטאת מייתי לפי שאינו בעלמא חטאת ד] בא על הספק גם כאן בעלילה כל דהוא מביאה חטאת העוף אבל עולת העוף כיון דלאו דורון הוא לא מצא לאתויי כיון דהיפר לה בעלה: [**אי** קסבר בעל] מיעקר קעקר. [ומצא] שלא חל עליה נזירות מעולם חטאת העוף נמי לא מייתי:

ואי בעל מיגז גייז. פירוש מכאן ולהבא עולת העוף נמי מייתי דהא אתמול כי נטמא[4] נזירה היתה ולקמן מיקעית לן באידך פירקין (דף כא:) אי מיעקר קא עקר אי מיגז גייז: **לעולם** קסבר מיעקר קא עקר. דאי מיגז גייז עולת העוף ואשם בעי איתויי: **סבר** בר"א הקפר. דאף נזיר טהור חוטא הוי הלכך זאת שנטמאה כמו כן בעיא כפרה דמלינו חטאת העוף בא בה על הספק ה]אם כן עולה לא מייתי: **המצער** עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה. אלמא חוטא הוא לכך מייתי חטאת העוף ודוקא אם נטמאה אבל אם לא נטמאה והפר לה בעלה נהי נמי דבעיא כפרה על שציערה עצמה לא[5] תביא כלום משום שאם לא היפר [לה] [1] מביאה חטאת בהמה שאינו בא על הספק ואם כן עתה כשהיפר לה לא תביא וחטאת העוף לא מצא לאתויי כיון דמעיקרא אי לא היפר לה לא היתה מביאתו א"כ כשהיפר לה לא ניתן לה דין חדש:

ואנן אפילו נזיר טהור קאמרינן. כלומר אית ליה לר"א הקפר בעלמא דאפילו נזיר טהור חוטא דבעלמא מייתי ליה אנזיר טהור וגם הקו"ו שלו שייך גם בנזיר טהור: **והיינו טעמא** דכתיב קרא בנזיר **טמא הואיל** ושגה בחטא. שלא יזהר מטומאה והאריך יער על יערו מלהנות מיין: **קתני יצא** ונכנס. וקסס"ד אפילו תון שבעה משום הכי פריך משום דיצא חייל עליה נזירות ומשני כגון שיצא והזה ושגה וטבל ואיירי אפילו בשביעי דחייל עליה בשביעי טהרה משום דנדר בטומאה ולא בעי איתויי קרבן טומאה בשמיני: **לא** נכנס אין עולין. בתמיה אדרבה כי לא נכנס טפי סלקי ליה ממניינא וע"ע דלא סגי למיתני[6] ונכנס משום דפליג ר"א ואמר לא בו ביום וי"ל מכל מקום לא הוה צריך למיתני (אינו) עולה מן המנין לאפוקי[7] וה"ל למיתני יצא ונכנס] מביא קרבן טומאה: **הכי** גרסינן **לא מבעיא יצא כל אותו היום אלא אפילו נכנס בו ביום.** דסד"א לא סליק ליה (חד)[8] מקצת טהרה משהוה עד שנטמא: **לא** אמר רבי אליעזר. דבעינן שנטמא[9] ימים שנים ז] אלא בטמא שנדר כלפי דאמר קרא כי טמא מזו משמע דבטומאה נדר ואהא קאמר והימים הראשונים יפלו דבעינן ימים שנים לריך עיון מנלן למידרש הכי אליבא דר"א דהא דרבנן דלא דרשינן[10] ימים שנים לא מיפלג קרא בין טמא שנדר לטהור שנדר:

ת) נלקמן כב. [נדרים פג.], ב) [נדרים סח. לקמן כח.]. ג) לעיל ג. לקמן כב. כ"ק לא: נדרים י. תענית יא. שבועות ח. סוטה טו. [כריתות כו.], ד) [על דרך זה סוכה יד: מגילה כג. סנהדרין יז:], ה) [לעיל יח.], ו) [לף עז: ד"ה ילפא], ז) ל"ל דבעי,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר שמואל וכו'. כדפרישית לעיל:

גליון הש"ם

גמ' אימתי הזיר בזמן שהביא. כעין זה הוליות דף יב ע"א ולקמן משום דיומשם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה לשון אמר וכו' ר' ישמעאל היא. נ"ב עי' ת"מ: ב] תוס' ד"ה (בדף הקודם) ורבנן עולה לא בעיא מעוט וכו' וי"ל משום דרבי לא אדכר במילתיה כ"א דבהכאת מלות כ"א דבהכאת נמתק. וכ"ל אלא כיוס הבאת בע"ל ת"מ: ג] ד"ה תלמוד לומר והזיר והביא וכו' וי"ל מ' לאו הכוא וכו'. נ"ב עי' ת"מ: ד] ד"ה אמר רב חסדא ר' ישמעאל היא וכו' לפי שאינו בעלמא חטאת עוף בע"ל: ה] ד"ה סבר כר"א הקפר וכו' על הספק ת"ל. מיבא ת"ל נמתק. וכ"ל אבל: ו] ד"ה המצער עצמו מכל דבר וכו' ודוקא אם נטמאה אבל אם לא נטמאה וכו' משום שאם לא הפר לה תביא וכו' בע"ל: ז] ד"ה לא אמר כו' שמנה ימים שנים. כאן הם"ל ואח"כ מה"ד אלא בטמא שנדר וכו' ואהא קאמר קרא בע"ל:

הגהות התוספות

1. תיבת כ"א נמתק. 2. ל"ל והזיר בזמן שהביא. ואי מהכוא הו"א לרבות כו'. 3. תיבת מייתי נמתק. 4. ל"ל בטמאת. 5. ל"ל מ"מ לא. 6. ל"ל דלא לאיתויי. 7. ל"ל לאפוקי מר' אליעזר. 8. ל"ל הך. 9. ל"ל שימנה. 10. ל"ל דהא לרבנן דלא דרשי.

פי' הרא"ש

דורון בעלמא היא דאינה מכפרת בשום מקום: מאי טעמא דרבנן. בשלמא (ב) לר"א אתה הוא ורבי ישמעאל אמר והזיר והביא ואחרי אימתי הזיר בזמן שהביא. ואם אע"פ שלא הביא עולתו דאי לא כתיב אלא והזיר והביא הוה אמרינן אחר שיביא כל קרבנות ואפי' עולה. ואי לא כתיב אלא ביום ההוא הוה אמינא אע"פ שלא הביא כלל מקרבנותיו: האשה שנדרה בנזיר ונטמאה והפרישה ב' תורים ואשם ואח"כ הפיר לה בעלה: ר"י בנו של ר"י בן ברוקה היא. דסבר דעולה מעיק' נזי' הויא דלכך כי הפיר לה בעלה נחבטל נדרה ואינה מביאה עולת העוף. אבל חטאת העוף מביאה כדמסיק דרבי אלעזר הקפר היא דאי כדבנן כיון דאמרי דעולה דורון הוא אף כי הפיר לה בעלה נמי מחיא: בעל מעקר עקר. עוקר הנדר מעיקרו כמו התרת חכם. ובפרק' דלקמ' מבעיא לן. חטאת העוף נמי לא לייתי דהוי כאילו לא נדרה כלום: בעל מיגז גייז. חותך הנדר מכאן ולהבא ולא דמי להתרת חכם

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
במדבר ו יא
2. וְהִזִּיר לֵיֹ֖ אֶת יְמֵ֣י נִזְרֹ֑ו וְהֵבִ֨יא כֶ֜בֶשׂ בֶּן־שְׁנָתֹ֗ו לְאָשָׁ֤ם וְהַיָּמִים֙ הָרִאשֹׁנִ֔ים יִפְּל֖וּ כִּ֣י טָמֵ֑א נִזְרֹ֥ו:
במדבר ו יב

נוסחת הריב"ן

ג) אם אשמו לה' יגו': ב) דורון בעלמא ואשם אינה לריכה להביא כדלקמן בא"ידך פרקין שאין אשם בא אלא במקום שיחול עליו נזירות אחרת ל"ל אמר רב חסדא כי' והשאר ליתא: ג) על שהיתה נזירה ונטמאת הס"ד: ד) קבר מיעקר: ה) דמייתי: ו) לאו: ז) לא מתייא דהא לא מתייא ליה משום נזירות: ח) ואלן היכי משמע לן בנזיר טהור: לר"ל: ט) וכדין: י) טמא כמו בזמן: כ) כשמר: ל) הוה ליה: מ) דחייל:

מוסף רש"י

מביאה חטאת העוף. דאפילו אמרינן דמיהוי בחטאת שמתו בעליה, היין דבעל מיעקר עקר לה לא אשמנן בא דמחייל לאיתויי כיון דהוא קא שקבל מלדם (ב"ק צא:). וכי באיזו נפש חטא זה. מי הרג שנקרא חוטא (תענית יא:). אלא שציער עצמו מן היין. שלין מלוה לעבר עלמו, כלאמרינן (הוריות י:) צדיקי לי אכלי הא עלמא מי שני לה (תענית יא:). הדרן עלך מי שאמר

פי' הרא"ש (המשך)

שהוא ע"י פתח חרטה ועושה הנדר טעות מעיקרו: עולת העוף נמי תייתי. וה"ה אשם נמי דהא נטמאה קודם שהפיר לה דקרבנות נזיר טמא על עון טומאה קא אתו ולא לצורך הכשר נזיר טהרה: ס"ל כר"א הקפר דאמר נזיר חוטא הוא מחמת שציער עצמו מן היין. הלכך זאת שנטמאה אע"פ שהפיר לה הבעל ומעקר עקר כיון שנתחייבה חטאה העוף ומצינו בעלמא שבקל מביא' חטאת העוף דחטאת העוף בא על הספק זאת נמי מביאה העוף לכפר עליה וכן מפרש טעמא בפרק בתרא דנדרים (דף פ"ג) משום דחטאת העוף בא על

יט א מיי' פ"ט מהלכות מזירות הלכה יא [ועי' במ"ל]:
כ ב מיי' שם פ"ו הלכה י:

ט) גלה דל"ל בשלמא לר"א מפיק ליה מהכוא: ורבי ישמעאל נמי של ריב"ב אומר: כ) ל"ל משום דיצא חל עליה מזירות. ואע"פ כו': ג) ל"ל ומה שאמר זה אף דדבר פשוט הוא מוכחא ממתני' דמשום פלוגתא: ד) גלה דל"ל דמי כתיב דמיים כו' כי טמא מזו בנזיר טמא כתיב והלכך דיוקא בטמא וכו'.

מי שאמר פרק שלישי נזיר

כא א ב מיי׳ פ״ו מהל׳ נזירות הלכה ו:
כב ג מיי׳ פ״ב שם הל׳ כא סמג לאוין רמג:

הכי גרסינן ונטמא בתחילה. פירוש ביום ראשון [ב] וזה אין לו [ראשונים] הילכך יום שנטמא ממנין נזירותו הוא וימנה ל״ט לזה ויגלח ביום מאה שהוא יום ק״א למנינו: נטמא בסוף מאה. ביום אחרון יכול יהא סותר הכל ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים לגא עליו כשנטמא ומסתמא שניס בעינן דומיא דראשונים ולכך אינו סותר הכל ואם תאמר והא תנן (לעיל דף טז.) במתניתין (כו׳) נטמא ביום מאה סותר שלשים לר״א וז״ל דהכי נמי קאמר יכול יסתור הכל ת״ל והימים הראשונים יפלו וזה אין לו אחרונים ולכך לא יסתור הכל אבל שלשים מיהא סותר מדרשא דדרשינן בפ״ק (דף ו:) וזאת תורת הנזיר ביום מלאת נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר ונריכי הני תרי קראי דאי לאו זאת תורת הנזיר ה״א דכי נטמא ביום אחרון שהוא יום מלאת לא יסתור כלל ואפילו שלשים יום כתב רחמנא זאת תורת הנזיר וא״ת א״כ לכתוב זאת תורת הנזיר ולשתוק מהימים הראשונים יפלו וז״ל ק״א הוה אמינא ביום מלאת היינו יום ק״א כמו ובמלאת ימי טהרה (ויקרא יב) דהוי לאחר שמלאו ימי טהרה שהוא יום התגלחת שמלאו ימיו כבר והוא סותר שלשים יום אבל נטמא יום מאה יסתור כולם כתב רחמנא והימים הראשונים יפלו לאפילו נטמא ביום מאה [אינו] סותר כולם ועוד דלא קני דלא לכתוב והימים לאפוקי תחלת המאה שלא היו לו לראשונים: **ה״ג** וזה יש לו אחרונים. יום טוומאה ויום מאה שאחריו שהוא כולו ממנין הנזירות כל כמה שלא הגיע קרבנותיו דאפילו לרב מתנא דאמר מקצת היום ככולו מצוה עליו להשלים לכתחלה כדאמר בפ״ק (דף ו.): **מדקתני** הריני נזיר ק׳ יום ונטמא. אלמא שגדר בטהרה והדר נטמא: **אמר** ליה **רב פפא לאביי** הלין ימים. הראשונים דקאמר ר׳ אליעזר דנפק חד ומתחילין תרין דהיינו ביום שני לגזירותו או דלמא דבעינן יום אחד שלם כי היכי דבימים אחרונים איכא חד יום שלם דהיינו יום המאה ה״ג בימים הראשונים כי מתחיל תלת אבל כי נטמא ביום שני דפעמים אינו אלא שני חצאי ימים כגון דקבל נזירות אתמול בחצי היום והיום נטמא בחצי היום ואם תאמר ונפשוט ליה ממתניתין דקתני ר״א [אומר] לא לבו ביום מכלל דיום שלאחריו סותר וז״ל דלא חש ר׳ אליעזר להזכיר רק ממה דפליג אדרבנן דאמרי בו ביום מביא קרבן טומאה ואמר להו ר׳ אליעזר לא לבו ביום והא״ה נמי לא ביום שני עד שלישי ואם תאמר ונפשוט ליה מברייתא דתייתי לעיל גופא[1] נטמא בתחילת מאה יכול יהא סותר וכו׳ מכלל דכי נטמא ביום שני ודאי סותר וז״ל תחילת מאה [ג] היינו נמי יום שני [קרא][2] תחילת מאה ועי״ל דמשום דלרבנן סותר אפילו ביום ראשון קאמר להו ר״א [דאינו] סותר וא״ת ונפשוט ליה מסיפא דקאמר כי נטמא ביום מאה חסר אחת דסותר אלמא דבתרי יומי קני ליה והא״ה בתחילת נזירות דמסתמא אחרונים דומיא דראשונים וז״ל דאחרונים פשיטא ליה דבתרי יומי קני ליה לפי שיש שם יום שלם דהיינו יום מאה אבל בתחילת נזירות פעמים דליכא אלא שני חצאי ימים כגון אם נדר בחצי יום לכך מסקפקא ליה אי לכך בעינן דנפקא תרין וקאי בתלת אבל קשה דליפשוט ליה מברייתא דלעיל דמתחיל ומונה מיד פי׳ משביעי וכי נטמא בשמיני דליכא אלא ב׳ ימים מביא קרבן טומאה (לו) לר״א ולריך לומר דלא שמיע ליה להגיא ברייתא דלעיל אי נמי שמיע ליה וקבעי טעמא מקרא א״נ וז״ל כדפרישית לעיל דהא דבעינן דנפקא תרין וקאי אתלת משום דבעינן יום שלם שחל עליו נזירות דומיא דאחרונים אבל לעיל כיון דנזירות חל עליו משביעי דנטמא בשמיני יש כאן שביעי שלם ולכך כיון דנטמא בשמיני מביא קרבן טומאה וקשה הא שביעי אינו שלם שצריך להזות ולטבול קודם שיחול הנזירות: נשון הג״ה א״ל יפלו כתיב משמע נפילה כל דהו לרבות [ה] שלא בא נמי יום שלם: ואילטריך למיכתב ימים ואילטריך למיכתב יפלו. דאלי למיכתב הכי וקדם רחמנא יפלו דשמע כל דהו דנפק חד וקאי בתרין: ואי כתב רחמנא יפלו הראשונים ולא כתב ימים דאלי למיכתב והראשונים יפלו ה״א ואפילו לבו ביום כמ״ק ונשון יפלו קאי אנזירות דעלמא כתב רחמנא ימים: **מי** שנדר בחוצה לארץ נזירות הרבה מל׳ יום והשלים נזירותו בחוצה לארץ ואח״כ בא לארץ. לאו דוקא במקרה בעלמא דלא קני דלא אתי דמדרבנן קנסא בעלמא הוא שגזרו[3] בארץ העמים דגזרו עליהם טוומאה ומן הטורה ודאי טהור ולא ידי נזירותו: **נזיר** בתחילה. לחזור ולהתחיל כל מנייו גם דברי ב״ה קנס ומדרבנן והכי מפורש בגמרא: **ובסוף** שבע שנים באה ואחר כך נטמאת. ד] וי״מ[4] בגמרא דלא נגלעו [אלו] [מדמינן] אחת ועשריס שנה: **אמר** רבי יהודה לא היתה נזירה אלא י״ד שנה. בגמ׳ מפרש לה: לימא

אמר רבא מ״ט דר״א אמר קרא [1]כי טמא נזרו משום דבטומאה נזר איתיביה אביי הריני נזיר מאה יום ונטמא בתחלת מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו [א]עד שיהו לו ימים ראשונים וזה אין לו ראשונים נטמא בסוף מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים נטמא ביום מאה חסר אחת יכול לא יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה יש לו ראשונים ואחרונים והא בטמא שנזר לא מצית אמרת מדקתני הריני נזיר מאה ונטמא בתחלת מאה וקתני עד שיהו לו ימים ראשונים תיובתא א״ל רב פפא לאביי הלין ימים דקאמרינן דנפק חד ומתחילין תרין או דלמא דנפקין תרין ומתחילין תלתא לא הוה בידיה אתא שייליה לרבא א״ל [2]יפלו כתיב ואיצטריך למיכתב ימים ואיצטריך למיכתב יפלו דאי כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו ה״א [ב] עד דנפקין תרין ועיילין תלתא כתב רחמנא יפלו ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה אמינא אפילו חד כתב רחמנא ימים: **מתני׳** [ג]מי שנזר נזירות הרבה והשלים את נזירותו ואח״כ בא לארץ בש״א נזיר שלשים יום ובית הילל אומרים [3]נזיר בתחלה מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים ובסוף שבע שנים עלתה לארץ [4]והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה אמר רבי יהודה לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה: **גמ׳** [א] קתני רישא בית שמאי אומרים נזיר שלשים יום ובה״א נזיר בתחלה לימא בהא קמיפלגי דבית שמאי סברי [ב]ארץ העמים משום גושה גזרו עליה ובית

אמר רבא מ״ט דר״א אמר קרא **כי טמא** נזרו משום דבטומאה נזר איתיביה אביי הריני נזיר מאה יום ונטמא בתחלת מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו עד שיהו לו ימים ראשונים וזה אין לו ראשונים נטמא בסוף מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים נטמא ביום מאה חסר אחת יכול לא יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה יש לו ראשונים ואחרונים והא בטמא שנזר לא מצית אמרת מדקתני הריני נזיר מאה ונטמא בתחלת מאה וקתני עד שיהו לו ימים ראשונים תיובתא א״ל רב פפא לאביי הלין ימים דקאמרינן דנפק חד ומתחילין תרין או דלמא דנפקין תרין ומתחילין תלתא לא הוה בידיה אתא שייליה לרבא א״ל יפלו כתיב ואיצטריך למיכתב ימים ואיצטריך למיכתב יפלו דאי כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו ה״א עד דנפקין תרין ועיילין תלתא כתב רחמנא יפלו ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה אמינא אפילו חד כתב רחמנא ימים: **מתני׳** מי שנזר נזירות הרבה והשלים את נזירותו ואח״כ בא לארץ בש״א נזיר שלשים יום ובית הילל אומרים נזיר בתחלה מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים ובסוף שבע שנים עלתה לארץ והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה אמר רבי יהודה לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה: **גמ׳** קתני רישא בית שמאי אומרים נזיר שלשים יום ובה״א נזיר בתחלה לימא בהא קמיפלגי דבית שמאי סברי [ג]ארץ העמים משום גושה גזרו עליה ובית

אמר רבא מ״ט דר״א אמר קרא **כי טמא** נזרו משום דבטומאה נזר איתיביה אביי הריני נזיר מאה יום ונטמא בתחלת מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו [א]עד שיהו לו ימים ראשונים וזה אין לו ראשונים נטמא בסוף מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים נטמא ביום מאה חסר אחת יכול לא יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה יש לו ראשונים ואחרונים והא בטמא שנזר לא מצית אמרת מדקתני הריני נזיר מאה ונטמא בתחלת מאה וקתני עד שיהו לו ימים ראשונים תיובתא א״ל רב פפא לאביי הלין ימים דקאמרינן דנפק חד ומתחילין תרין או דלמא דנפקין תרין ומתחילין תלתא לא הוה בידיה אתא שייליה לרבא א״ל [2]יפלו כתיב ואיצטריך למיכתב ימים ואיצטריך למיכתב יפלו דאי כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו ה״א [ב] עד דנפקין תרין ועיילין תלתא כתב רחמנא יפלו ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה אמינא אפילו חד כתב רחמנא ימים: **מתני׳** [ג]מי שנזר נזירות הרבה והשלים את נזירותו ואח״כ בא לארץ בש״א נזיר שלשים יום ובית הילל אומרים נזיר בתחלה מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים ובסוף שבע שנים עלתה לארץ [4]והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה אמר רבי יהודה לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה: **גמ׳** [א] קתני רישא בית שמאי אומרים נזיר שלשים יום ובה״א נזיר בתחלה לימא בהא קמיפלגי דבית שמאי סברי [ב]ארץ העמים משום גושה גזרו עליה ובית

אמר רבא מ״ט דר״א אמר קרא **כי טמא** נזרו משום דבטומאה נזר איתיביה אביי הריני נזיר מאה יום ונטמא בתחלת מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו [א]עד שיהו לו ימים ראשונים וזה אין לו ראשונים נטמא בסוף מאה יכול יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים נטמא ביום מאה חסר אחת יכול לא יהא סותר ת״ל והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה יש לו ראשונים ואחרונים והא בטמא שנזר לא מצית אמרת מדקתני הריני נזיר מאה ונטמא בתחלת מאה וקתני עד שיהו לו ימים ראשונים תיובתא א״ל רב פפא לאביי הלין ימים דקאמרינן דנפק חד ומתחילין תרין או דלמא דנפקין תרין ומתחילין תלתא לא הוה בידיה אתא שייליה לרבא א״ל [2]יפלו כתיב ואיצטריך למיכתב ימים ואיצטריך למיכתב יפלו דאי כתב רחמנא ימים ולא כתב יפלו ה״א [ב] עד דנפקין תרין ועיילין תלתא כתב רחמנא יפלו ואי כתב יפלו ולא כתב ימים הוה אמינא אפילו חד כתב רחמנא ימים: **מתני׳** [ג]מי שנזר נזירות הרבה והשלים את נזירותו ואח״כ בא לארץ בש״א נזיר שלשים יום ובית הילל אומרים נזיר בתחלה מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים ובסוף שבע שנים עלתה לארץ [4]והורוה ב״ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ובסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה אמר רבי יהודה לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה: **גמ׳** קתני רישא בית שמאי אומרים נזיר שלשים יום ובה״א נזיר בתחלה לימא בהא קמיפלגי דבית שמאי סברי [ג

וכ"ה סברי משום אוירא גזרו. וחמירא טומאתה ומשום הכי צריכה דמיהוי כבתחלה: **לא דכ"ע משום גושה גזרו.** דקיצא [6] טומאה והאי דאמרו לה דמיהדר לנזירותה קנסא [7] בעלמא הוא דקנסוה: **איבעיא להו.** הא דא"ר יהודה דלא היתה נזירה אלא י"ד [8] בשנטמאת קאמר: **ואליבא דב"ש.** דכשעלתה לארץ והיתה עושה ל' יום כב"ש נטמאת בטומאת מת וסתרה את הכל ועשתה ז' שניס אחריס כבתחלה: **או דלמא שלא נטמאת.** אלא בשביל שבאת בארץ העמיס ועלתה לא"י עשתה ז' שניס כבתחלה ואליבא דב"ה: **ס"ש עלתה לארץ ואי ס"ד כו'** [9]. ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי י"ד שנה ול' יום מיבעיא ליה שהרי בתוך ל' נטמאת וסתרה כל שלמפרע ז' שנה ול' יום א"כ ז' שניס ול' יום היה לה למנות תחתיהן אלא מדלא תני הכי אלא י"ד שנה ש"מ דבלא נטמאת [10] מ) מיירי ר' יהודה ואליבא דב"ה: ע"א **איבעיא להו.** הא דא"ר יהודה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה כשנטמאת עוד טומאה אחרת בתוך שבעה לאמרינן [11] ועדיין יש לה יום אחד או ב' מן הז' שניס ולבסוף ז' שניס אחרות שהרי סותרת ז' שניס ראשונים לד"ה דהא נטמאת הרי י"ד שנה ולהכי לא אמרי ב"ש דצריכה למנות ל' [12] יום בתרך דהא קני לה בתותן ז' שניס שהיא מונה בתרך תא שמע עלתה לארץ כו' ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש דנטמאת בתוך ז' ראשונים וחזרה ונטמאת בתוך י"ד כדאמר ת"ק אי הכי י"ד שנה ול' יום איבעי ליה לרבי יהודה למימר דכיון שנטמאת בתוך י"ד [13] דיום מלאת היתה צריכה למנות עוד ל' דהא ס"ל דכי נטמאת ביום מלאת מונה ל' [14] תניא נמי הכי דבר' יהודה אית ליה דכי נטמאת ביום מלאת מונה ל' וכיון דס"ל הכי ודאי הא דא"ר יהודה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה בשלא נטמאת וקא פליג אתנא קמא דסבירא ליה לרבי יהודה דלא נטמאת כלל אלא לסוף שבע שניס עלתה לארץ והוריה שתהא נזירה עוד שבע שניס. ובלשון הזה דן ר"א ב"ר יצחק הלוי לפני רבינו וקבלה (כ"ל ז"ה גליו"ן) [15]: (ג) **כת אחת.** אחד אומר שתי שניס קיבל עליו נזירות ואחד אומר חמש שניס: **שב"ש אומרים נחלקה העדות.** הואיל ואין שם ב' עדים על ב' שניס: **וב"ה אומרים.** מ"מ שניהם מעידים על ב' שניס [16] ויש בכלל חמש שתים ולא נחלקה עדותן [17] אבל בשני כיתי עדים אחת אומרת שתים ואחת אומרת חמש דברי הכל יש בכלל חמש שתים: **אמר רב הכל מודים במונה.** שנחלקה עדותן: **מאי קאמר אילימא כאחד אומר חמש ולא שתים ואחד אומר שתים ולא חמש.** פשיטא דנחלקה עדותן דהא קא מכחשי אהדדי: **אלא.** כגון שהאחד אומר אחת שתים והאחד אומר שלש ארבע חמש הא

שנדר שני נזירות **ואלו מעידין** שנדר חמש נחלקה עדותן. ואין כאן נזירות כלל ואת"ת היכי דמי אם אמר הנודר שתיקה כהודאה דמיא ו"ל שהנודר מכחיש כל אחת ואחת דאי מודה לאחת למה לא יהיה כהודאתו א"נ באומר איני יודע והשתא צריך לידון לפי העדות א"נ כשאותק ובאו שתי הכיתות יחד דלא הוי שתיקותיה כהודאה דלאו מודה הוא דאמר מה לי להכחישן הא שתיהן מכחישין זה את זה: וב"ה אומרים יש בכלל חמש שתים. [ומונה] ג' דהוי כאילו אמרו שתיהן שתים גדרת:

ט) **קתני רישא ב"ש כו'.** כל זה לא היה צריך דודאי בריש קיימינן ולשון נזיר משנה: **מתניתין.** דקתני דפליגי ב"ש וב"ה בשתי כתי עדות [דלא כהאי] תנא דר' שמעאל: **אמר** רב הכל מודים במונה. שנחלקה העדות לרבי שמעאל דאמר דפליגי בית שמאי ובית הלל בכת אחת היינו כשאומר אחד שתים ואחד אומר חמש אבל אם מונה כדמשיק ואזיל נחלקה העדות: **מאי** קאמר. כלומר והיכי דמי מונה דקאמר אילימא דקא מכחשי אהדדי להדיא כדקאמר חמש ולא שתים כו' פשיטא דנחלקה עדותן ומאי קא משמע לן רב אלא

ג' נזירות ועוד ד' ועוד ה' כיון דנחת למניינא הוי כאילו מכחישים

ט) אולי צ"ל במונה אחד מן העדים אומר נזר נזירות ג' וכו'.

לימא בהא קמיפלגי דב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו וב"ה סברי משום אוירא גזרו. אית ספרים דגרסי הכי דב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו עליה ולא על אוירא ומותר ליכנס בה בשידה תיבה ומגדל וב"ה סברי אפילו על אוירא גזרו ומש"ה החמירו לסתור הכל וקשה לגירסא זו דמאי טעמא דב"ש דנהי דלא גזרו כי אם משום גושא מ"מ לסתור הכל מידי דהוה אית הקברות דאינו מטמא באויר ואפ"ה סותר הכל לכן נראה דגרסינן איפכא ב"ש סברי משום אוירא גזרו והחמירו בארץ העמים וב"ה סברי משום גושא גזרו וא"ת והשתא נמי מאי טעמא דב"ש אטו משום דהחמירו בה יותר מקבר לא יסתור אלא ל' וי"ל דאין הכי נמי דכיון דהחמירו בה לגזור על אוירא גזרו לכל דאותה טומאה אינה אלא מדרבנן ולכך סגי לן דיסתור שלשים יום דלא מיחלפא בטומאה דאורייתא וב"ה סברי משום גושא גזרו וכיון דהיה בקבר ארץ שיסתור הכל ומשום דמיחלפא בארץ העמים בקברות וכענין סברא זו איכא בפ' כהן גדול (לקמן דף נד:) דקאמר אי משום אוירא ל"ל הזאה אבל אי משום גושא ניחא דטעמא דהזאה כשאר טומאות ולפ"ז ה"ג לא דב"ע משום אוירא גזרו ולכך ניחא לב"ש דלא קנים אלא ל' יום וב"ה סברי א] אע"ג דגזרו לכל דטומאה דרבנן הוא ואינה כשאר אהל קנסינן ליה בתחילת נזירות ובקנסא הוא דפליגי: **בשנטמאת ואליבא דב"ש.** [אמר] רבי יהודה דהוצרכה למנות ל' יום בא"י ונטמאה בסוף ל' יום בא"י ומנתה עוד ז' שניס שהרי הוצרכה לסתור כל נזירות ונמצא דלר' יהודה היתה י"ד שניס ול' יום והיינו דוקא לב"ש דאין צריך למנות בא"י רק ל' יום לבד דאי לב"ה זקוקה לחזור ולמנות בא"י ז' שניס אחרים אי נטמאת בסוף מנין כנטמאת[2] דלעיל היה כך שנטמאה בסוף מנין של הארץ וא"כ היתה צריכה להא נזירות כ"א שנה או דלמא בשלא נטמאת ודר' יהודה איבעיא דב"ה דוקא דלב"ש לא הוצרכה לי"ד שניס וז' שניס ול' יום סגי: **תא** שמע עלתה לא"י וכו' ואי ס"ד בנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי ר' יהודה אומר לא היתה נזירה **אלא** י"ד שנה י"ד שנה ול' יום מיבעי ליה. ב] ולא גרסינן מה שכתוב בספרים ועוד[3] מתניתין וא"מ ודלמא ל' יום היו ושלשים יום דקנסא בארץ [הרי] ז' שניס הראשונים כגון שעשתה בחו"ל ז' שניס חסר חדש יום של הקנס ועשתה עוד ז' שניס הרי י"ד בין הכל ועוד קשה למה לו להאריך דברי ת"ק לא יניח אלא דברי ר' יהודה לדקדק מהם וי"ל דמש"ה מייתי דברי ת"ק לאוכוחי דלת"ק לא מיירי בהבלעה דקתני ולבסוף שבע שניס נטמאת ונמצאת נזירה כ"א שנה (ול' יום) [א"כ] גם דברי ר' יהודה לא מיירי בהבלעה וא"כ י"ד שניס ושלשים יום מיבעי ליה: **מי** שהיו שתי כתי עדים מעידות אותו אלו מעידין

ובית הלל סברי [6] משום אוירא לא גזרו עליה דכולי עלמא [7] משום גושה גזרו עליה וב"ש סברי בסתם נזירות קנסנא וב"ה סברי כי קנסנא בתחילת נזירות: מעשה בהילני המלכה וכו': איבעיא להו בשנטמאת ואליבא דב"ש או דלמא בשלא נטמאת ואליבא דב"ה ת"ש עלתה לארץ והורוה ב"ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות וכו' ואי ס"ד בשנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי ר' יהודה אומר לא היתה נזירה אלא י"ד שנה י"ד שנה ושלשים יום מיבעי ליה תניא נמי הכי רבי יהודה אומר משום ר' אליעזר דאמר קרא [8] זאת תורת הנזיר [9] התורה אמרה כי נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר: **מתני'** [10] מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו אלו מעידים שנזר שתים ואלו מעידים שנזר חמש ב"ש אומרים נחלקה העדות ואין כאן נזירות וב"ה אומרים [11] יש בכלל חמש שתים שיהא נזיר שתים: **גמ'** מתני' דלא כי האי תנא דתניא [12] רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר לא נחלקו ב"ש וב"ה על שתי כיתי עדים אחת אומרת שתים ואחת אומרת חמש שיש בכלל חמש שתים על מה נחלקו על כת אחת אחד אומר שתים ואחד אומר חמש שב"ש אומרים נחלקה עדותן וב"א יש בכלל חמש שתים אמר רב הכל מודים במונה א"ל רב חמא לרב חסדא מאי קאמר אילימא אחד אומר חמש ולא שתים ואחד אומר שתים ולא חמש הא קא מכחשי אהדדי אלא אחד אומר אחת ושתים ואחד אומר שלש ארבע חמש

ג) נזירות ועוד ד' ועוד ה' כיון דנחת למניינא הוי כאילו מכחישים

מסורת הש"ס

ב) [לקמן נד: נה.], ג) [לעיל ו:], ג) עדיות פ"ד מי"ל, ד) [תוספתא פ"ג] ב"ב מא: ע"ש סנהדרין לא. ע"ש, ה) ד"ז שיך לעיל יט:.

תורה אור השלם

1. וזאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו יביא אתו אל פתח אהל מועד: במדבר ו יג

נוסחת הריב"ן

ל) טומאתה: ב) קנסא הוא דקנסוה דב"ש סברי כו' נגיון נזירות מהוסה של ק' יום ב"ש אומרים נזיר ל' משום דאדר העמים טמאה היא לא תזיב נזירות דחו"ל להני ימנה ל' יום דנזירות טהרה באדר ישראל ודייב וב"ש כו' הס"ד: ג) שנה: ד) כו' נגיון ולא ס"ד: ה) באדר מיירי: ו) ביום: ז) דעדיין: ח) (יום) ליתא בכ"י: ט) ביום: י) ל' יום: כ) ולית ספרים דכתיב בהו תניא נמי הכי ובשמעא היא הס"ד: ל) דיש: מ) בכל מקום שיש שם שתי כתי עדים כו':

הגהות הב"ח

(א) גם] וא"ת תורת הנזיר ביום מלאת התורה אמרה: (ב) רש"י ד"ה ת"ש עלתה וכו' ש"מ דבלא נטמאת משבאת לארץ מיירי ר' יהודה וכו' בתוך שבע דאשונים אבל לא ביום מלאת דעדיין הי' לה יום אחד או ב' מן הז' וכו' לדברי הכל דהא נטמאת תוך מלאת הרי י"ד וכו' בתוך י"ד ביום מלאת היתה: (ג) ד"ה על מה נחלקו על כת אחת אחד כ"ל וכד"א עם ד"ה וכ"ה וכו' דיש בכלל וכו' אבל בשתי כיתי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה ניחא וכו' וכ"ה סברי אע"ג דגזרו לכל דטומאה דרבנן הוא ואינה כשאר אהל מן מיגות אע"ג עד אהל נמתק. וג"כ אעפ"כ אינו גזרו לכל דטומאה דרבנן הוא כשאר אהל וכו' כ"ל ת"מ: ב] ד"ה ת"ש וכו' וא"ג מה שכתוב בספרים ועוד וכו' כ"כ עי' ת"מ:

הגהות התוספות

1. ל"ל דטעוה הזאה משום דמיחלפא בשאר טומאות. 2. בס"א שנטמאת. וש מוחקים בדברי התוס' מתיבת כנטמאת עד תיבת בסוף מנין. 3. ל"ל עד מתניתין. ותיבת ועוד נמחק.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פי"ל מהל' טומאת מת ה"ל:

כד ב מיי' פ"ג מהל' נזירות הלכה ט:

פי' הרא"ש

לא דכ"ע משום אוירא גזור הלכך לב"ש די בל' וב"ה סברי דאפ"ה קנסוה בעיקר נזירות ולקמן בפ' כ"ג מוכח כי האי גירסא דאמרינן לקמן אי משום אוירא למה לי הזאה אלמא אי משום אוירא אין לה דין טומאת מת ולא בעיא הזאה: איבעיא להו כשנטמאת וה"ק ליה ר' יהודה לת"ק ודאי אמת היה שנטמאת בסוף נזירותה ואפ"ה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה דהורו לה כב"ש להיות נזירה ל' יום ונטמאת בסוף ל' יום והוצרכה להיות נזירה עוד ז' שנים: או דלמא כשלא נטמאת ואליבא דב"ה. ולא פליג ר"י את"ק אלא בעיקר המעשה שרבי יהודה אומר שכך היה המעשה שלא נטמאת אבל אם נטמאת היתה צריכה להיות נזירה כ"א שנה: ת"ש עלתה לארץ וכו' לא היה צריך להביא כל זאת המשנה אלא שרוצה לדקדק דכי היכי דלת"ק נטמאה בסוף ימי נזירותה הכי נמי לר' יהודה הלכך פריך אי ס"ד בשנטמאת ואליבא דב"ש א"כ נטמאת בסוף ל' יום של נזירו' א"כ י"ד ול' מבעי ליה. ואית ספרים דגרסינן י"ד שנה ל' מבעי ליה דתניא ר' יהודה אומר משום ר"א זאת תורת הנזיר ביום מלאת אמרה תורה נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר. ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש כיון שנטמאה בסוף ל' לא היתה צריכה להיות נזירה אלא ל' יום: מי שהיו ב' כתי עדים מעידים אותו אלו מעידים שנדר ב' שקבל עליו ב' נזירו' ואלו מעידים שנדר ה' באותה שעה שאתם אומרי' שנדר ב' אנו אומרי' שנדר ה'. ומפרי' כגון שהיה מכחיש ואומר שלא נדר כלל. דאי שתיק הוי' שתיקותא כהודאה כדאי' בקידושין פ' האומר גבי נטמאו דגרותיך והלה שותק. ומי' איכא למי' דמיירי אפילו בשותק דכיון דבאו ב' כתות כאחת ומכחישות זו את זו נתבטלו דבריהם והוי כאילו לא העידו ולא שייך הכא למימר שתיקה כהודאה דמיא: שיש בכלל ה' שתים כיון שיש עדות שלימה בכולה דבר אבל בכת א' בהא קאמרי ב"ש דנחלקה עדותם שהאחד אומר אמת והא' משקר ואין כאן אלא עד אחד אמיתי וב"ה אומר יש בכלל ה' שתים ושניהם מעידים על שניהם. ולתנא דמתני' גם ב"ה מודו בכת אחת דנחלקה עדותם: אמר רב הכל מודים במונה [6] אהא' מן העדים נזי' א' ועוד שניה והשני אומר נזר

[6] אולי צ"ל במונה אחד מן העדים אומר נזר נזירות ג' וכו'.